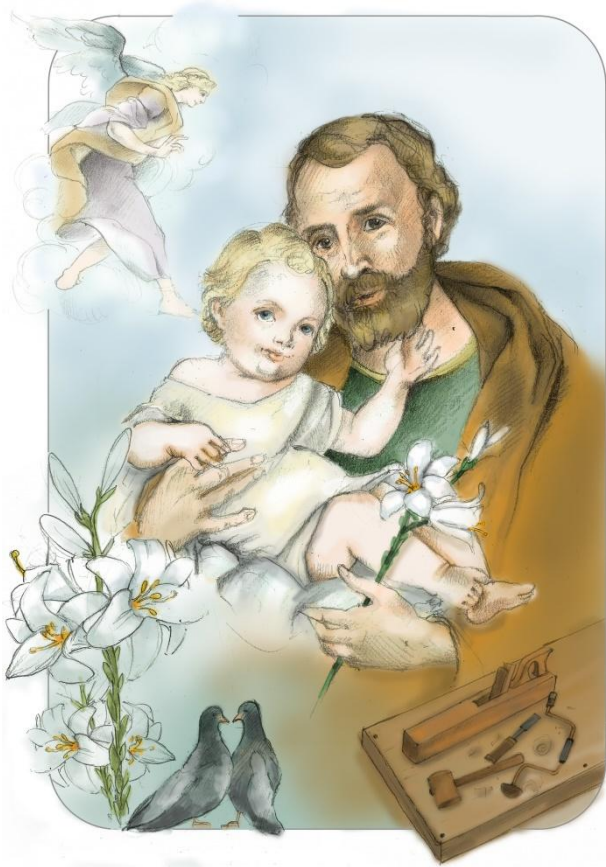

19. mars: Den hellige Josef

Vi vet alle hvem den hellige Josef er – han er Jomfru Marias mann og fosterfaren til Jesus. Det står ikke så mye om ham i Det nye testamentet, men ut fra det som står, forstår vi at Josef var en svært modig og snartenkt mann i den store oppgaven Gud hadde gitt ham: Å beskytte Jesusbarnet og Jomfru Maria.

Josef var tømrer av yrke, og var kjent i Nasaret som en rettskaffen mann. Det betyr at han var en ærlig, trofast og rettferdig mann, som gjorde godt mot andre mennesker.

Josef var forlovet med Jomfru Maria og de skulle gifte seg med hverandre. Begge trodde på Gud av hele sitt hjerte, av hele sitt sinn og av all sin kraft. Før de kom så langt som til å gifte seg, skjedde det noe underfullt som endret livene deres fullstendig: En dag viste en engel med navnet Gabriel seg for Maria og sa at hun skulle bli mor til Guds Sønn – ved Den Hellige Ånd. Og slik gikk det. Maria begynte å vente Den Hellige Ånds barn.

Dette var så utrolig i Josefs ører at han ikke visste hva han skulle tenke. Først og fremst ble han svært bekymret. Maria kunne få det fryktelig vanskelig dersom folk fikk greie på at hun var gravid før de hadde giftet seg. Josef ble liggende til langt på natt og gruble på en løsning. Det beste, tenkte han, var vel om de opphevet forlovelsen i all stillhet. Da kunne Maria kanskje unnslippe slemme kommentarer og straff. Josef sovnet med vondt i hjertet av bekymring, mens han ba til Gud av all sin kraft om å finne en utvei for Maria.

Den natten hadde Josef en underlig drøm. En av Guds engler viste seg for ham og sa: «Josef, Davids sønn! Vær ikke redd for å føre Maria hjem som din kone. For barnet hun bærer er av Den Hellige Ånd. Hun skal føde en sønn, og du skal gi ham navnet Jesus; for han skal frelse sitt folk fra deres synder» (Mt, 1, 20-21).

Da Josef våknet, følte han seg uendelig lettet! Nå forsto han hvordan alt hang sammen: I de hellige skriftene hadde profeten Jesaja forutsagt at jomfruen skulle bli med barn og føde en sønn ... Det var altså hans forlovede Jomfru Maria som skulle bli mor til Messias, Frelseren, som Gud hadde lovet Israelsfolket for mange hundre år siden.

Engelens beskjed var så stor og hellig at Josef ble grepet av den dypeste ærefrykt. Han måtte virkelig ta godt vare på Jomfru Maria nå, for hun bar Den Allerhelligste Guds sønn i sin mage. Josef gjorde som engelen hadde sagt: Han giftet seg med Maria og tok henne hjem til seg. Å, hvor god Gud var!

Josef og Maria forberedte alt til den lille babyens fødsel hjemme i huset sitt i Nasaret, da det igjen skjedde noe som snudde planene deres på hodet: En dag kom en budbærer fra keiser Augustus med beskjed til alle i byen om at det skulle finne sted en folketelling. Alle mennesker i hele Romerriket måtte dra til sine hjembyer for å bli skrevet opp i manntallet. Det var kanskje bare litt over en uke til Jesusbarnet skulle bli født! Måtte de reise akkurat nå? Det passet veldig dårlig, men de måtte gjøre som keiseren befalte, og Josef og Maria stolte på at Gud ville sørge for dem. Josef og Maria pakket det de trengte for reisen og fødselen, og så dro han og Maria opp til Davids by, Betlehem, for både Josef og Maria var etterkommere av kong David.

I Betlehem var alle herbergene fulle på grunn av folketellingen, og nå var tiden kommet for at Jomfru Maria skulle føde barnet. Overalt hvor de banket på, fikk Josef og Maria det samme svaret: - Nei, her er det ikke plass til dere. Det er fullt!

For Josef og Maria var det vondt å oppleve at de ikke var velkomne noe sted. Var det ingen som forstod at det var like før Maria skulle føde? Guds Sønn skulle vel ikke bli født ute på gaten i mørket?

Josef fortsatte å banke tålmodig på hver eneste dør de kom til. Han kunne ikke gi opp før han hadde funnet et trygt sted for Maria å føde babyen. Endelig var det en snill mann som åpnet for dem. Han hadde dessverre ikke noe ledig rom, sa han, men de kunne få overnatte i stallen som lå i en grotte like bortenfor herberget. Der var det i alle fall varmere enn ute, takket være dyrene som sto der. Slik gikk det til at Guds egen sønn ble født i en stall i Betlehem. Maria pakket babyen godt inn i varme klær, og Josef laget en liten seng av halm til ham oppi krybben som dyrene brukte å ete av.

Den lille babygutten utstrålte en kjærlighet så sterk at selv om det var midt på natten, kunne ikke Josef og Jomfru Maria få nok av å se på ham. Den lille var virkelig Den Allerhøyeste Guds sønn! Det var så stort at de ikke hadde ord, men hjertene deres jublet av glede.

Med ett åpnet staldøren seg, og inn kom en hel gjeng med hyrder. De snakket alle i munnen på hverandre, men etter hvert fikk de fortalt Josef og Maria at mens de hadde stått ute på markene og passet sauene sine, hadde en Guds engel stått lysende foran dem og sagt at Messias, Herren, Frelseren som alle ventet på, var blitt født der inne i byen Betlehem, og gjeterne skulle gå og finne ham – som et lite barn svøpt i en krybbe. Deretter hadde gjeterne sett utallige engler som sang i kor og priste Gud, vakrere enn noe de noen gang hadde hørt. Og nå var hyrdene kommet hit til stallen, og de hadde funnet barnet, akkurat slik engelen hadde forklart. Med den dypeste respekt knelte de ned foran barnet i krybben, og så dro de jublende glade av sted, mens de sang og lovpriste Gud.

Denne natten opplevde Josef og Maria virkelig hvordan Gud tenker helt annerledes enn oss mennesker. Det skjedde akkurat slik som Den Hellige Ånd hadde inspirert Maria til å synge da hun besøkte Elisabeth: At Gud opphøyde de små og ubetydelige; at det var de fattige og enkle menneskene som hadde åpne nok hjerter til at de kunne få se Gud.

Åtte dager etter at den lille babygutten var født, bar Josef og Maria ham opp til tempelet i Jerusalem. Der ga Josef ham navnet Jesus, slik engelen hadde sagt at han skulle gjøre. Førti dager etter at Jesus ble født, dro de igjen opp til tempelet. Der skulle de vie ham til Gud, for det sto i Herrens lov at alle førstefødte gutter skulle være viet Herren. For Josef og Maria ga det å gjøre Guds vilje den dypeste mening og glede. Siden Josef og Maria var fattige, var deres offergave til templet to dueunger. I tempelet møtte de to riktig gamle mennesker, Simeon og Hanna, som begge hadde ventet hele sitt liv på han som skulle komme; Messias, han som er hele verdens frelser. Da de så Maria og Josef komme inn med Jesus i armene, fortalte Den Hellige Ånd dem at det var Messias - gutten de ventet på. Simeon tok Jesusbarnet i armene og lovpriste Gud. Den Hellige Ånd fylte ham helt og fikk ham til å si: «Med egne øyne har jeg sett din frelse, som du har gjort klar for i alle folks påsyn, et lys som blir til åpenbaring for hedningene og til ære for ditt folk Israel. Men til Jomfru Maria hadde han en sjokkerende beskjed: «Men også gjennom din sjel skal det gå et sverd.» Slik forutsa Simeon at Maria en dag ville få en stor sorg. Josef og Jomfru Maria forstod at det betydde at Maria skulle se Jesus dø. For Josef må det ha vært fryktelig vondt å høre at Maria fikk en slik beskjed fra Gud.

En stund etter at hyrdene var gått, banket det på døren. Josef ble stående og måpe da han åpnet: Utenfor sto det et følge med tre rike, staselige menn og tjenerne deres. Dette var de

hellige tre konger. (Vi kaller dem også for *vismenn*.) Og de var kommet fra fjerne land ridende på kameler, for de siste månedene hadde de hver morgen sett en skinnende stjerne komme opp på himmelen. Den fortalte dem at jødenes nye konge var født. Denne nye kongen ville de hylle, for stjernen fortalte dem at han kom til å bli en stor leder for Israelsfolket. Nå hadde stjernen ledet dem til huset der barnet var. De tre kongene falt på kne og tilba Jesusbarnet, og la frem gavene de hadde med seg til ham: gull, røkelse og myrra.

Da de tre kongene var reist, viste Herrens engel seg igjen for Josef i en drøm. Engelen sa til Josef: «Stå opp, ta barnet og moren med deg og flykt til Egypt, og bli der til jeg sier fra! For Herodes kommer til å lete etter barnet for å drepe det.»

Josef ble svært forskrekket, men nølte ikke et øyeblikk. Han vekket Maria forsiktig og fortalte henne om drømmen. I all hast pakket Josef sammen de få eiendelene de hadde, Maria tok Jesus på armen, og så skyndte de seg ut i natten for å komme ut av Betlehem før det ble lyst. Det var langt å gå til Egypt, men Josef stolte helt og fullt på at Gud ville hjelpe dem. De kom seg unna akkurat i tide, før kong Herodes' soldater marsjerte inn i Betlehem og drepte alle guttebarn under to år.

Den hellige familie bodde en tid i Egypt, helt til den onde kong Herodes var død. Da viste engelen seg på ny for Josef, og forkynnte at det nå var trygt for dem å reise tilbake til Jerusalem. Josef var likevel ganske bekymret, for en av sønnene til kong Herodes styrte der. Derfor valgte Josef å dra tilbake til Nasaret hvor det lille huset deres ennå sto. Der vokste Jesus opp.

Josef og Maria oppdro Jesus – de lærte ham å synge jødenes vakre salmer, de lot ham få undervisning i å lese Den hellige skrift og tok ham med i synagogen hver sabbat. Hvert år dro den lille familien opp til Jerusalem for å feire påskehøytiden, når jødene feirer at Gud fridde dem ut fra Egypt. Josef, Maria og Jesus hadde jo selv bodd i Egypt, og fått lov å komme tilbake til sitt elskede land, så de visste godt hvordan israelittene måtte ha følt det. Derfor feiret de påskehøytiden i den dypeste takknemlighet til Gud.

Den siste gangen vi hører om Josef i bøkene som er skrevet om Jesu liv, er da han, Maria og Jesus dro for å feire påsken i Jerusalem da Jesus var tolv år. Den gangen reiste jødene i store følger for å være beskyttet mot landeveisrøvere og villdyr. Når de var mange sammen, kunne de forsvare seg. De fleste gikk til fots, andre red på esel eller kamel. Underveis sang og ba de sammen, og med jevne mellomrom stoppet de for å spise. Om natten slo de leir og satte opp telt. Etter at de hadde feiret påsken i Jerusalem og hadde startet på hjemreisen, oppdaget Josef og Maria at Jesus var borte. Først tenkte de at Jesus sikkert løp rundt sammen med

vennene sine lenger fremme eller lenger bak i karavanen, men etter å ha spurt hele følget om noen hadde sett Jesus skjønnte de at Jesus var borte. Nå ble Josef og Maria alvorlig bekymret. De bestemte seg for å gå hele veien tilbake til Jerusalem for å lete etter Jesus. Men hvor skulle de lete i en så stor by? Og tenk om noen hadde røvet ham?

Dypt fortvilet lette Maria og Josef etter Jesus på alle torg og åpne plasser i Jerusalem, og gikk og speidet opp og ned alle gater og smug. Men, nei, det var ingen Jesus å se. Etter å ha lett i tre hele dager, gikk de til tempelet for å be Gud om hjelp. Og da Josef og Maria kom inn i tempelet, så de en stor flokk skriftlærde som hadde samlet seg rundt noen som satt i midten av det store tempelrommet som de ikke kunne se. Men plutselig hørte de en høy og klar guttestemme de kjente godt som stilte lærerne spørsmål. Så rart! Hva var det Jesus holdt på med? Josef og Maria nærmet seg – og midt iblant alle de gamle mennene som var eksperter på Den hellige skrift satt Jesus! Josef og Maria kunne ikke tro sine egne øyne!

De ble uendelig glade for at Jesus var i god behold. Maria greide ikke å holde tilbake alt hun hadde kjent av bekymring, og spurte Jesus: - Barnet mitt, hvordan kunne du gjøre dette mot oss? Din far og jeg har lett etter deg og vært så redde for at det hadde hendt deg noe forferdelig. Men Jesus svarte: - Hvorfor lette dere etter meg? Skjønnte dere ikke at jeg må være i min Fars hus? Men Josef og Maria forstod ikke hva Jesus mente med dette. Så ble Jesus med dem hjem til Nasaret og var lydig mot dem. Han vokste opp og ga Gud og Josef og Maria stor glede. Josef lærte opp Jesus i tømmerfaget. De må ha hatt det fint sammen på verkstedet, og gledet seg over å arbeide med treverket Gud Faderen hadde skapt, og å tilbe ham sammen.

Etter påskereisen til Jerusalem får vi ikke vite mer om Josef. Det er sannsynlig at Josef døde før Jesus ble døpt og begynte å fortelle menneskene i Det hellige land om det glade budskap. Men Josef fikk gleden av å ha Jesus og Marias kjærlighetsfylte nærvær hos seg helt til han pustet ut for siste gang, og opplevd å bli ledet av Guds Sønn til Gud Faderen i himmelen.

Den hellige Josef er skytshelgen for alle familier, ektepar og foreldre; for arbeidere og håndverkere, særlig tømmermenn og snekkere; for alle som leter etter et sted å bo, for alle som reiser og er på flukt; for å leve i renhet; for døende og for mennesker i fortvilte situasjoner. Fordi Josef alltid trodde fullt og fast på Gud, går han i forbønn for oss når vi tviler eller blir fristet. I Kirken feirer vi den hellige Josef med en stor høytid den 19. mars.

Hellige Josef, be for oss og for våre familier!